

Hogyan ne ütéssük el magunkat autókkal



Fontos tudnivalók a kerékpáros biztonságról

Írta:

Michael Bluejay

Fordította és a magyar viszonyokra átdolgozta:

Magosányi Árpád

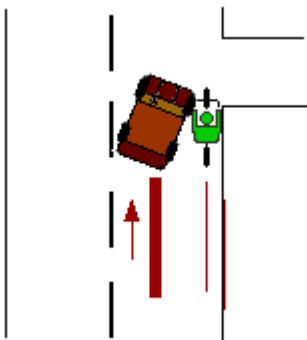
<http://magwas.freeblog.hu/files/nothit/index.html>

<http://bicyclesafe.com/>

KRESZ:

<http://net.jogtar.hu/jr/gen/getdoc2.cgi?dbnum=1&docid=97500001.KPM> vagy

<http://href.hu/x/1cf5>



Ez a kiadvány életszerű példákat mutat be arról, hogy hogyan üthet el egy autó, és ezt hogyan előzd meg. A szokásos bringás biztonsági kiadványok általában nem sokkal többet mondanak,

mint azt, hogy viselj sisakot, és tartsd be a szabályokat. De álljunk meg egy pillanatra: **A sisak viselése egyáltalán nem segít megelőzni azt, hogy egy kocsit elüssön!** Az biztos, hogy a sisak segít akkor *ha már elütöttek*, és okos dolog viselni, de **az első számú cél az legyen, hogy eleve ne is üssön el a kocsit.** Rengeteg bringást ölnek meg autóval úgy, hogy azok sisakot viselnek. Ugyanakkor ha sisak nélkül közlekedtek volna, de betartják a következő elveket, talán ma is élnének. Ne keverjük össze a sisak viselését

a biztonságos bringázással. Egy csepp megelőzés többet ér, mint egy hosszú lábadozás. A legjobb, ha el sem ütnek. Ez az, amiről a valódi kerékpáros biztonság szól.

A szabályok betartásáról: A közlekedési szabályok azért vannak, hogy biztonságosan lehessen közlekedni. A magyar KRESZ szabályok túlnyomó többsége is ilyen. Ugyanakkor éppen a kerékpárosokra vonatkozó szabályok között van néhány, amelyek a kerékpárosokat veszélyes vagy lehetetlen helyzetbe hozzák (várhatóan ezek a szabályok meg fognak változni). Ezért a szabályok betartására vonatkozó tanács pontosabban így hangzik: **tartsd be a szabályokat, kivéve ha ezzel a saját, vagy mások testi épségét veszélyezteted.**

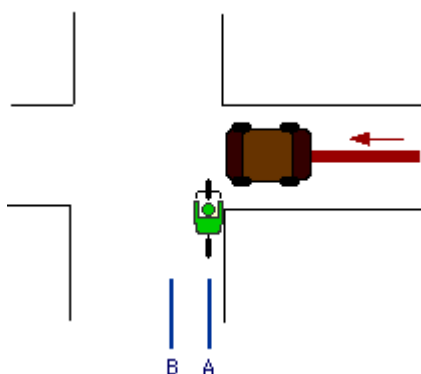
A másik probléma a „tartsd be a szabályokat” üzenettel az, hogy az emberek azt gondolhatják: ennyi az összes tennivaló. De a szabályok betartása egyáltalán nem elegendő a biztonsághoz. Egy példa: a KRESZ szerint a kerékpárosnak szorosan az út jobb szélén kell haladnia. De ha túlzottan a jobb oldalon haladunk, egy parkoló autóból ránk nyithatják az ajtót, az elinduló autók számára nem vagyunk láthatóak, és a hátulról érkező autók túl közel jöhetnek előzés közben, mert nincsenek rákényszerítve a sávváltásra. Ezeknek az eseteknek mindegyikében betartottuk a szabályokat, és elütöttek minket.

Természetesen egy piros lámpán átmenni akkor, amikor nincs forgalom, nem feltétlenül veszélyes, de mégsem ajánlhatjuk. Azért mert szabálytalan, nem pedig azért, mert nem biztonságos. Fontos megérteni a különbséget. Alapos indok nélkül ne hágd át a KRESZ szabályokat, és mindig tudjad, hogy mit miért csinálsz. Ez a kiadvány nem a szabályokkal foglalkozik (olvass el egy KRESZ könyvet), hanem azzal, hogy hogyan ne üttesd el magad a kocsikkal. Hát lássuk, hogyan is.

Tíz mód, ahogyan ne üttesd el magad

1. típusú ütközés:

A jobb kereszt



Ez egyike a legbevetettebb módszereknek arra, hogy elüttesd (vagy majdnem elüttesd) magad. Egy kocsi kihajt egy oldalsó utcából, parkolóból vagy kocsikihajtóból jobbról. Figyeld meg, hogy tulajdonképpen itt kétféle lehetőség van az összeütközésre. Vagy a kocsi elé kerülsz, és az neked megy, vagy a kocsi hajt eléd, és te mégy neki.

Hogyan előzd meg ezt az ütközést:

1. Vegyél lámpát, világos? Ha éjszaka kerékpározol, mindenképpen használd az első lámpát. Amúgy is kötelező a KRESZ szerint. Napközben is biztonságosabb, ha a lámpát villogó üzemmódban használod, mert így több esélyt adsz az autósoknak,

hogy észrevegyen, és ne hajtson át rajtad. A LED-es lámpák legalább tízszer annyi ideig bírják, mint a régifajta izzósok. A legjobbak a sisakra szerelhető lámpák, mert belenézhetsz az autós arcába, hogy biztosan észrevegyen.

2. Dudálg. Szerezz egy hangos dudát, és HASZNÁLD, ha úgy látod, hogy jobbról eléd akar ugrani egy kocsi. Ha nincs dudád, ordíts. Lehet, hogy furcsán érzed magad a dudálástól, vagy ordítástól, de sokkal furcsábban éreznéd magad, ha elütnének. A KRESZ szerint a kerékpárokat el kell látni csengővel.

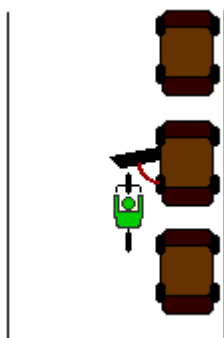
3. Lassíts, adj elsőbbséget. Ha egyenrangú útkereszteződésen mész keresztül, ilyen helyzetben neked kell elsőbbséget adnod. De erre szükség lehet akkor is, ha egyébként elsőbbséged lenne. Ha nem tudsz szemkontaktust teremteni a sofőrrel, (különösen éjszaka), lassíts le annyira, hogy teljesen meg tudj állni, ha szükség van rá. Igen, ez kényelmetlen, de kényelmesebb mint egy csonttörés. *Ez már számtalanszor mentette meg az életemet.*

4. Haladj jobban balra. Figyeld meg az ábrán az „A” és „B” jelzésű vonalakat. Lehet, hogy te az „A” vonalon szoktál haladni, közel az út széléhez, mert félsz attól, hogy hátulról elcsap egy kocsi, vagy egyszerűen azért, mert a KRESZ szigorú jobbratartást követel meg a kerékpárosoktól. Nézzük meg a helyzetet az autós nézőpontjából. Amikor a forgalmat figyeli, nem a sáv szélére néz, hanem a KÖZEPÉRE, a többi kocsit figyelve. Minél inkább balra vagy (mint a „B”), annál nagyobb a valószínűsége, hogy észrevesz. Azzal is jobb a helyzet, hogy ha az autós mégsem vesz észre, és elindul, több helyed lehet még tovább balra kitérni, vagy gyorsítani, és átérni előtte, vagy megkeresni a kényelmes fekvést a motorháztetőn, amíg a fékre tapad. Röviden, ez több lehetőséget hagy neked. Ha a jobb oldalra tapadsz, az egyetlen „lehetőséged” az, hogy a vezető oldali ajtóhoz csapódj. *Ez a módszer engem már három esetben megmentett, amikor egy autós nekemjött és nem sérültem meg, és amelyekben biztosan a vezetőoldali ajtóhoz ütődtem volna, ha nem megyek ki balra.* Természetesen meg kell találni az arany középút. A kerékpározás nem forgalomlassító sztrájk, ezért nem foglalhatjuk el mindig a teljes sávot. A megfelelő helyzet a sávon belül sok mindentől függ: az út szélességétől, a kátyúktól, az autók sűrűségétől és sebességétől, a te sebéségedtől, a következő kereszteződés távolságától, stb.

5. Ne járdázz. Az autósok gyakran nem számítanak arra, hogy a járdán vagy a bringaúton feltűnik egy kerékpáros. A járda a gyalogosoké, egy kerékpárosnak semmi keresnivalója ott. Ha bringaúton mégy, akkor vedd komolyan a 3. pontot: minden egyes kereszteződés előtt lassíts le annyira, hogy meg tudj állni. Ha sietsz, menj az úton, lásd 4. pont. A KRESZ szerint a bringagyalogutat (ahol a kék kerek táblába a kerékpár mellé embert is rajzoltak) nem kötelező használni, ha az veszélyes a gyalogosokra.

2. típusú ütközés:

Az ajtó



A sofőr kinyitja az autó ajtaját rögtön előtted. Ha nem tudsz megállni, beleszaladsz. Ha szerencsés vagy, még kiszáll, mielőtt beleszállnál az ajtóba, és így legalább neki is fáj, azon kívül puhára esel. De az ajtó élének is nekiszaladhatsz, ami nem annyira kellemes. Egy bicajos aktivista listát készített azokról a [kerékpárosokról, akiket megölt az ajtó](#).

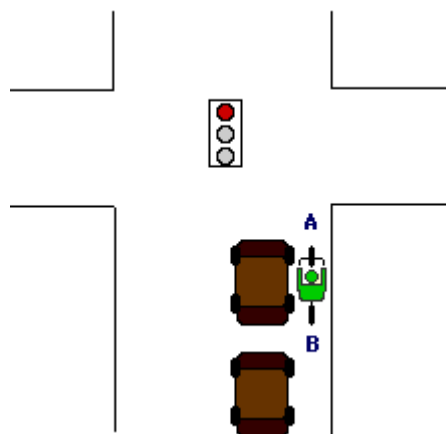
Hogyan előzd meg ezt az ütközést:

Haladj balra. Hajts balra annyira, hogy ne szaladj bele egy váratlanul kinyíló ajtóba. Zavarhat, hogy annyira balra mégy, hogy az autók nehezen előznek meg, de annak SOKKAL nagyobb az esélye, hogy megajtóznak, ha túl közel mégy, mint annak, hogy egy mögöttes jövő autó, amelyik tisztán lát, beléd szaladjon.

Magyarországon nem egy bringasávot/bringautat lehet találni, amelyik teljes egészében az ajtózónában van. A legismertebb példa az Andrássy út belvárosi szakasza, ahol ráadásul az utas oldali ajtót nyitják rád: az utasok egyáltalán nem szokták meg, hogy ki kell nézni ajtónyitás előtt, ráadásul a jobb tükör nem is nekik van beállítva. Az ilyen szakaszokat messzire kerüld el.

3. típusú ütközés:

A halál vörös lámpája



Megállsz egy pirosban álló kocsii jobb oldalánál. A sofőr nem lát téged. Amikor zöldre vált a lámpa, te mégy egyenesen, a kocsii jobbra, és elüt. A kis autókkal is veszélyes ez, de a legdurvább a buszok és kamionok esetén, amelyek egyébként is nehezen férnek el a kereszteződésben. 1994-ben Austinban így halt meg egy kerékpáros, amikor egy kamion jobb oldalánál megállt, majd az jobbra kanyarodott. A kerékpárost letaposta a kerék..

Hogyan előzd meg ezt az ütközést:

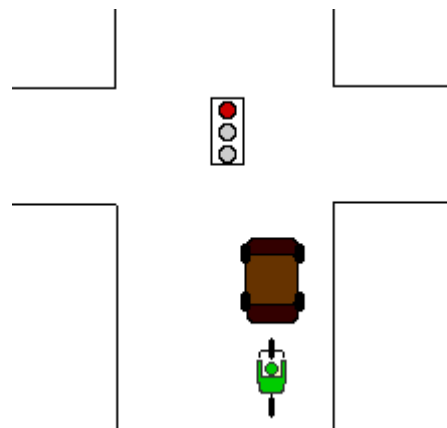
Ne állj meg a holttérben. Simán állj a kocsii MÖGÉ, ahelyett hogy attól jobbra állnál. Mint a lenti képen. Ez láthatóvá tesz a forgalom minden szereplője számára. Egy mögöttes álló autós

számára lehetetlen nem észrevenni téged, ha rögtön előtte állsz.

Másik lehetőség a felső ábrán látható „A” pont (ahol az első autós lát téged), vagy a „B” pont, az első kocsii mögött, ahol a második sofőr jól lát. Annak nincs sok értelme, hogy nem állsz meg az első kocsii mellett, hanem ehelyett a második kocsii mellett állsz, ahol az autósok EGYIKE SEM lát téged.

Ha az „A” ponton állsz, akkor gyorsan menj át a kereszteződésen, ha a lámpa zöldre vált. Nem kell az autóst figyelni, hogy jobbra kanyarodik-e. Ha az „A” ponton állsz, és jobbra kanyarodik, akkor *az útjában állsz*. Mi másért álltál az „A” pontba, mint hogy menj tovább, amint lehetséges? Ahogy kizöldül, tapossz bele. (Persze figyelj oda, hogy keresztbe nem ugrik-e át egy kocsii a piroson.)

Ha a „B” pontot választod, **NE ELŐZD** meg az előtted álló autót, amikor zöldre vált a lámpa. Maradj mögötte, mert



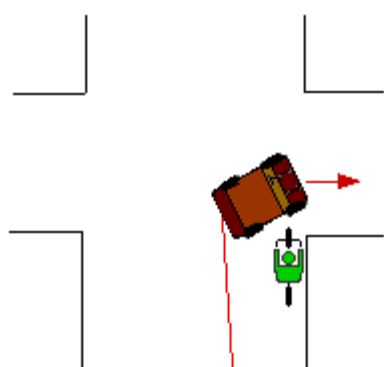
bármikor bekanyarodhat jobbra. Ha nem kanyarodik jobbra rögtön, még mindig befordulhat egy kapubejáróba vagy parkolóba. *Ne számíts arra, hogy az autós indexel!* Nem fog. Feltételezd, hogy az autók bármikor jobbra kanyarodnak. SOHA NE ELŐZZ JOBBRÓL! De próbálj a mögötted haladó kocsit elöl maradni a kereszteződés végéig, mert különben elvághatja az utad egy jobb kanyarra.

Noha nem javasoljuk a pirosra való átszaladgálást, megjegyeznénk, hogy tényszerűen biztonságosabb lehet pirosban átmenni a kereszteződésen ha nem jönnek keresztbe, mint megvárni hogy a zöldnél rádkanyarodjon egy jobbra forduló autó. A mondanivaló nem az, hogy meg kell szegned a szabályokat, hanem az, hogy akkor is elüthetnek, ha a szabályokat betartod.

Ha már itt tartunk: legyél nagyon elővigyázatos, amikor a kocsik jobb oldala mellett mégy el. Bármikor rányithatja egy utas az ajtót, vagy elüthet egy kocsit, amelyik váratlanul úgy dönt hogy befordul egy parkolóhelyre vagy kocsibeállóba. Soha ne előzz jobbról. Kisebb veszélyben vagy, ha balról előződ az álló kocsisort, ha több van, akkor pedig közöttük (a „motorosávon”) mégy el. A KRESZ szerint sávon belül egy nyomon haladó jármű nem előzhet két nyomon haladó járművet, csak fordítva. Pedig aki előz, kicsit jobban kézben tudja tartani a szituációt.

4. típusú ütközés:

A jobbhorog



Egy kocsit megelőz téged, és rögtön utána megpróbál jobbra kanyarodni, közvetlenül előtted, vagy beléd. Azt hiszik, hogy nem mégy gyorsan, csak azért, mert biciklivel vagy, és nem jönnek rá, hogy nem bírnak megelőzni. Még ha nagyon hirtelen kell is fékezned, gyakran nem értik, hogy valamit rosszul csináltak. Ezt a fajta ütközést elég nehéz elkerülni, mert általában az utolsó másodpercig nem látod a kocsit, és mert nem tudsz hová menekülni, amikor ez történik.

Hogyan előzd meg ezt az ütközést:

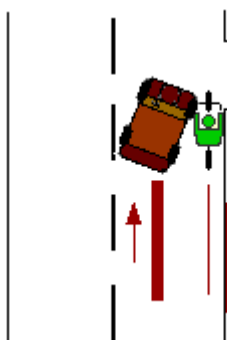
1. Ne járdázz. Amikor lejössz a járdáról, hogy keresztezd az utat, láthatatlan vagy az autósok számára. Ezzel szinte könyörögsz nekik, hogy üssenek el. [Keith Vick](#) így halt meg 2002 decemberében Austinban.

2. Haladj balra. Ha elfoglalod a sávot, megnehezíted az autósoknak, hogy elmenjenek melletted azért, hogy utána elédvágjanak. Ne érezd magad rosszul amiatt, hogy elfoglalod a sávot: ha az autósok nem veszélyeztetnék az életedet azzal, hogy előtted fordulnak jobbra, vagy túl közelről előznek, nem lenne erre szükség. Ha a sáv nem elég széles ahhoz, hogy biztonságosan megelőzzenek, *egyébként is* el kellene foglalod. A sávbeli pozíciót lentebb részletesebben tárgyaljuk..

3. Nézz a tükörbe, mikor megközelít a kereszteződést. (Ha nincs a kormányon vagy a sisakon tükröd, szerezz egyet most.) Figyelj arra, hogy nézz a tükörbe *jóval azelőtt*, hogy a kereszteződésbe érsz. Amikor már benne vagy a kereszteződésben, arra kell nagyon figyelned, ami *előtted* van. Ha nincs tükröd, nézz hátra.

5. típusú ütközés:

A jobbhorog, 2. rész



Megelőzől egy lassan mozgó kocsit (vagy akár másik bringát) jobbról, majd az váratlanul rádkanyarodik jobbra, mert megpróbál beállni egy parkolóba vagy befordulni egy kocsibeállóba, mellékutcába.

Hogyan előzd meg ezt az ütközést:

1. Ne előzz jobbról. Ezt az ütközést nagyon könnyű megelőzni. Egyszerűen ne előzz jobbról. Soha, soha ne előzz jobbról. Ha egy kocsit előtted gyökettővel megy, lassíts le te is, előbb-utóbb begyorsít. Ha mégsem, BALRÓL ELŐZD meg amikor azt biztonságosan megteheted.

Ha kerékpárosokat előzol, kiálts oda, hogy „balról jövök”, mielőtt előzol, hogy ne kanyarodjanak rád hirtelen. (Persze nagyon valószínű, hogy nem fognak hirtelen balra kanyarodni, hogy elütsék magukat, arra inkább számíthatunk, hogy hirtelen jobbra mennek.)

Ha több kocsit állt meg a lámpánál, megpróbálhatod *nagyon óvatosan* előzni őket jobbról, de figyelj arra, hogy bármikor rádníthatja egy utas az ajtót, és emlékezz a 3. pontra, a halál vörös lámpájára. Inkább balról, vagy a motorosávon előzd meg őket.

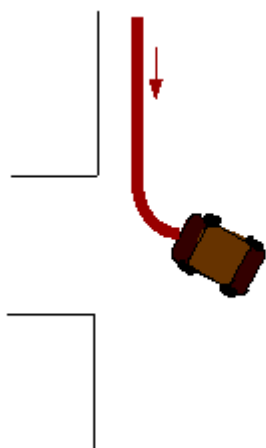
Figyelj arra, hogy ha egy lassan mozgó járművet követesz, akkor úgy menj mögötte, hogy ne legyél a holtterében, tőle jobbra. Még ha nem is előzöd jobbról, bajba kerülhetsz ha fékez és/vagy jobbra kanyarodik. Hagyj magadnak elég helyet a fékezésre. Legjobb, ha az ilyen autót kissé balra követed, és meggyőződsz róla, hogy látod az autós arcát a visszapillantó tükrében. Így nagyobb az esélye, hogy észrevesz, ha fékez, akkor (ha máshol nem, mellette) még lesz helyed neked is lefékezni, a jobbkanyar nem zavar, balra meg nagy ívben szokás kanyarodni, tehát jó eséllyel lesz helyed elkerülni az ütközést.

2. Nézz hátra jobbkanyar előtt. Ezzel esélyt adsz arra, hogy elkerüld az ütközést azokkal a bringásokkal vagy motorosokkal, akik figyelmen kívül hagyják a fenti 1. szabályt, és téged előznek jobbról. Nézz hátra mielőtt jobbra fordulsz, hogy biztos legyél benne: onnan sem előznek. (Figyelj arra is, hogy a járdáról is jöhetnek.) Még ha nem is a te hibád, hogy jobbról előznek téged, nem fog kevésbé fájni az ütközés.

3. Ha olyan a helyzet, jelezz. Ha a főút balra kanyarodik, az előre haladáshoz balra kell irányjelzést adni. Érdemes ezt akkor is megtenni, ha a sáv ketté válik, és az egyik része jobbra kanyarodik (pl. A Lágymányosi híd lejárói). Ha kalimpálsz a kezdeddel balra, elriasztod az autósokat attól, hogy megelőzzenek.

6. típusú ütközés:

A bal kereszt



Egy kocsit szemből balkanyart csinál, közvetlenül előtted, vagy rajtad keresztül. Ez hasonlít a fenti 1. típusú ütközéshez. Az austinai bringások közül így ütötték el többek között [Dr. Lee Chilton](#), [John Howell](#) (az Austinai Kerékpáros Szövetség régebbi elnökét), és [Janne Osborne-t](#).

Hogyan előzd meg ezt az ütközést:

1. Ne járdázz. Amikor lejössz a járdáról/bringaútról hogy keresztezd az utat, láthatatlan vagy az autós számára. Ne járdázz sosem.

2. Vegyél lámpát, világos? Ha éjszaka bringázol, mindenképpen használj lámpát. Egyébként is előírja a KRESZ.

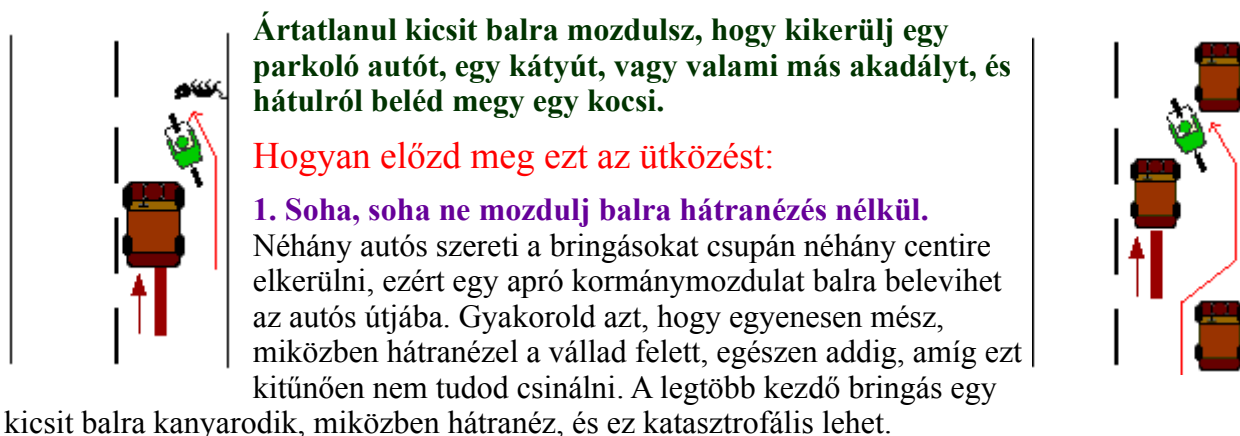
3. Viselj valami világosat, nappal is. Hülyén hangozhat, de a kerékpár kicsi, és könnyen el lehet téveszteni nappal is. A láthatósági mellénnyel adsz egy esélyt az autósoknak, hogy észrevegyen. A fényvisszaverős lábszalagok is egyszerűek és olcsók.

4. Ne előzz jobbról. Ne előzd a lassan mozgó járműveket jobbról. Ha így teszel, láthatatlan vagy a szemből balra kanyarodó autósoknak. Lehet, hogy éppen azért lassított le az a jármű, hogy elengedje a balra kanyarodót. Ha jobbról előzöl, egyben annak a veszélye is fennál, hogy az a jármű, amit megelőztél, ráfordul jobbra.

5. Lassíts le. Ha nem tudsz szemkontaktust teremteni a sofőrrel (különösen éjszaka), lassíts le annyira, hogy meg tudj teljesen állni, ha kell. Igen, ez kényelmetlen, de kényelmesebb mint egy csonttörés.

7. típusú ütközés:

Hátulról



Ártatlanul kicsit balra mozdulsz, hogy kikerülj egy parkoló autót, egy kátyút, vagy valami más akadályt, és hátulról beléd megy egy kocsi.

Hogyan előzd meg ezt az ütközést:

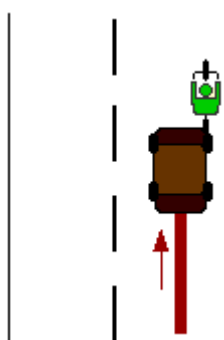
- 1. Soha, soha ne mozdulj balra hátranézés nélkül.** Néhány autós szereti a bringásokat csupán néhány centire elkerülni, ezért egy apró kormánymozdulat balra belevihet az autós útjába. Gyakorold azt, hogy egyenesen mész, miközben hátranézel a vállad felett, egészen addig, amíg ezt kitűnően nem tudod csinálni. A legtöbb kezdő bringás egy kicsit balra kanyarodik, miközben hátranéz, és ez katasztrofális lehet.

2. Ne kiflizz a parkolósávban, ha akár egyetlen autó is parkol ott. Lehet, hogy csábító a parkolósávban az a része, ahol nincsenek parkoló autók, de amikor elérsz egy parkoló autót, vissza kell sorolnod a forgalmi sávba. Ez azzal a veszéllyel jár, hogy hátulról neked jönnek. Inkább menj nyílegyenes vonalban a forgalmi sávban..

3. Használd a tükröt. Ha nincs, ugorj be egy bringaboltba, és vedd el egyet most. Vannak a kormányra, a bukóra és a szemüvegre rögzíthető modellek is. Mielőtt balra kormányozol, mindig hátrafordulva nézz át a vállad felett, de ha van tükröd, akkor folyamatosan figyelheted a mögötted lévő forgalmat anélkül hogy folyton hátranéznél.

8. típusú ütközés:

Hátulról, 2. rész



Egy autó hátulról belédszalad. Ez az, amitől sok bringás a legjobban fél, pedig elég ritka balesetfajta (kivéve talán éjszaka, vagy a városon kívüli hosszú távú bringázásoknál). Mindazonáltal egyike a legnehezebben elkerülhető ütközéseknek, mert általában nem nagyon nézegetünk hátra.

Ennek a balesetnek az elkerülésére a legjobb mód, ha széles utakon vagy bringasávokon kerekezünk, vagy olyan utakon, ahol a forgalom lassan halad. Austinban [Tom Churchill](#), [Andrew Turner](#), és valószínűleg William Sigtryggsson halt meg ezen a módon. Ezeknek a baleseteknek

mindegyike éjjel történt, és legalább kettejük nem volt kivilágítva. Nappal nagyon ritkán csapják el a bringást hátulról.



Hogyan előzd meg ezt az ütközést:

1. Vegyél lámpát, világos? Ha éjszaka bringázol, **mindenképpen** használj piros villogó hátsólámpát. Bruce Mackey (régebben Florida, ma Nevada kerékpáros biztonsági vezetője) szerint a **kerékpáros balesetek 60%-át az okozta, hogy a bringások éjszaka kivilágítatlanul közlekedtek.** 1999-ben az Egyesült Államokban a kerékpáros halálozások 39%-a történt du. 6 és éjfél között.

A bringaboltokban és a szupermarketekben már egy-két ezresért lehet használható LEDes lámpákat kapni. Ezek tipikusan két elemről hónapokig elvannak (200 üzemóra magasságában). **Nem lehet eléggé hangsúlyozni: Ha éjszaka bringázol, vedd fel a lámpát!**

A KRESZ szerint lakott területen kívül nappal is világítani kell. Az autók legnagyobb része megteszi, a motorosok pedig - KRESZ ide vagy oda - gyakran reflektorral közlekednek nappal. A kerékpár sokkal rosszabbul látszik, mint egy autó, vagy akár egy motor, hát legalább világíts.

2. Hordjál láthatósági mellényt vagy biztonsági háromszöget. A jó fényvisszaverő cucc napközben is sokkal jobban láthatóvá tesz, nem csak éjszaka. Egy barátom napközben elkarikázott ilyet viselve, és amikor kb. negyed mérföldnyire volt, nem láttam sem őt, sem a biciklijét, de a mellény tökéletesen látható volt. Éjszaka a különbség még ennél is nagyobb. A láthatósági mellények nagyon olcsók. Ha hallod, hogy jön egy autós, még láthatóbbá teszed magad benne, ha függőlegesbe emelkedsz.

3. Válassz széles utakat. Olyan utakon kerékpározz, ahol a szélső sávban könnyen elfér egy kerékpár és egy autó egymás mellett. Így az autó lehet hogy elszáguld melletted úgy, hogy nem üt el, *akkor is ha meg sem látott.*

4. Válassz lassú utakat. Minél lassabban megy az autó, a sofőrnek annál több ideje van meglátni téged. Én a várost úgy szelem át, hogy a városnegyedek közepén megyek. (ford: Én meg nem. A rengeteg szűk utca a sok kereszteződéssel már egy elég alacsony sebesség fölött veszélyesebb, mint az Üllői vagy a Róbert Károly.)

5. Használd a hátsó utakat hétvégén. Péntek és szombat este sokkal veszélyesebb bringázni, mint más éjjeleken, mert az összes részeg ott



nyomja mögötted a gázt. Ha ilyenkor bringázol, válaszd inkább a kis utcákat, mint a nagy gyűjtőutakat.

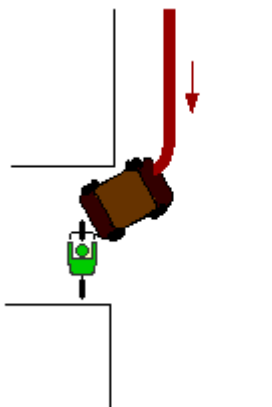
6. Szerezz egy tükröt. Szerezz egy tükröt, és használd is. Ha úgy tűnik, hogy egy autós nem vett észre, leugorhatsz a járdára vagy az árokba. A tükrök olcsók. Hidd el, ha már egy ideig tükrrel bringáztál, nem fogod érteni, hogyan lehettél meg eddig nélküle. Az én paranoiaszintem 80%-al kevesebb, ~~mint négy éve~~ mióta tükröt használok. Ha nem vagy meggyőzve, szedd le a tükröt azután, hogy egy hónapig használtad, bringázz egyet, és vedd észre hányszor pillantasz a tükrő hűlt helyére, és milyen bizonytalanul érzed magad nélküle. Az országúton mindig nézz hátra, ha *szemből* közelít egy autó, mert ha valakinek épp akkor támad kedve megelőzni téged, amikor szemben is jönnek, azt csak sávon belül tudja megtenni.

7. Ne vonzódj a padkához. Ez elsőre nem tűnik logikusnak, de adj egy kis helyet magadnak az útvonalad és a padka között. Ez lehetőséget ad a manőverezésre, ha azt látod, hogy egy nagy jármű közeledik, ami nehezen fog elférni melletted. Ráadásul könnyebben rád is jobboznak (1. típusú ütközés), ha a padka mellett haladsz.

Ha nagy forgalmú úton azt veszed észre, hogy nagyon sokan nagyon gyorsan mennek el melletted, jót tehet, ha – ésszel manőverezve, hátranézve – behúzódsz a külső sáv közepére, és elfoglalod azt. Így az autósok a másik sávban fognak megelőzni, és előbb-utóbb az egyik lelassít a te sebességedre („rádtakar”).

9. típusú ütközés:

Gyalogátkelőhelyi becsapódás



A járdán/bringaúton haladsz, és az átkelőhelynél keresztezed az utat. Egy autó jobbra kanyarodik, éppen beléd. A kocsik nem feltételezik, hogy a járdán vagy a bringaúton kerékpárok közlekednek. NAGYON óvatosnak kell lenned, hogy az ilyen eseteket elkerüld. [Devorah Feldman](#) így szerzett maradandó sérüléseket. Ez a fajta baleset annyira gyakori, hogy nem győzzük számolni hányan mondták nekünk hogy így ütötték el őket, akárcsak [Ray John Ray-t](#).

Hogyan kerül el ezt az ütközést:

1. Vegyél lámpát, világos? Ha éjszaka bringázol, mindenképpen használj lámpát. Egyébként is előírja a KRESZ.

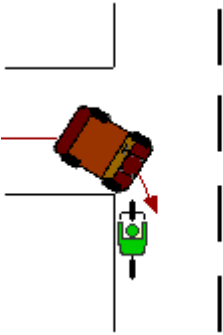
2. Lassíts le. Lassíts le eléggé, hogy teljesen meg tudj állni, ha szükséges.

3. Eleve ne bringázz a járdán. A járdák közötti átkelés meglehetősen veszélyes művelet lehet. Ha az út bal oldalán teszed, akkor az ábra szerint fognak kivégezni. Ha a jobb oldalon, akkor mögüled fog jobbra kanyarodni az autó. Azt is kockáztatod, hogy a mellékutcából vagy egy kocsibejáróból érkező kocsit üt el. Ezeket a baleseteket nehéz elkerülni, ami meggyőző érv, hogy ne hajts a járdán vagy a bringaúton. A KRESZ szerint a járdán csak akkor szabad kerékpárral közlekedni, óvatosan és lassan, ha az úttest nem alkalmas a kerékpáros közlekedésre. A bringagyalogutat nem kötelező használni, ha azzal veszélyeztetnéd a gyalogosokat. A bringautat ugyanakkor a KRESZ szerint kötelező használni, de kevés olyan bringautat találsz Magyarországon, amelyik kevésbé veszélyes, mint a mellette lévő út.

A másik oka annak, hogy ne használd a járdát az az, hogy ez veszélyes a gyalogosokra. Egy gyalogosnak a kerékpár ugyanolyan veszélyes, mint neked egy autó. És a KRESZ is tiltja. Ha mégis a járdán mégy, ezt NAGYON LASSAN, és KÖRÜLTEKINTŐEN tedd, KÜLÖNÖSEN ha az utcát keresztezed két járda között.

10. típusú ütközés:

A rossz irányú puffanás



A rossz oldalon közlekedsz (szembe a forgalommal, az út bal oldalán). Egy kocsni jobbra ráfordul az útra egy mellékutcából, autókiállóból vagy parkolóból, éppen neked. Nem látott téged, mert balról számít forgalomra, nem pedig jobbról. Nincs oka feltételezni, hogy valaki a rossz irányból közeledik feléd.

Még rosszabb, ha egy olyan kocsni üt el, amelyik egyenesen szembe jön veled. Kevesebb ideje van észlelni téged, és elkerülni a bajt, mert a normálisnál gyorsabban közeledik feléd (mert te feléje tartasz, nem pedig el tőle). És ha elüt, az ugyanemiatt sokkal nagyobb durranás lesz (a sebességeitek összeadódnak, ahelyett, hogy kivonódnának.)

Hogyan kerül el ezt az ütközést:

Ne közlekedj a forgalommal szemben. Haladj a forgalommal *együtt*, ugyanabban az irányban.

A forgalommal szemben haladni jó ötletnek tűnhet, mert látod a szembe jövő kocsikat, de nem az. A következők miatt::

1. Azok a kocsik, amik az autókiállóból, parkolóból és mellékutcából (előtted és neked balról) az utcába kanyarodnak, nem várnak forgalmat a rossz irányból. Nem fognak látni, amíg beléd nem csapódnak.
2. Hogy a francba fogsz jobbra kanyarodni?
3. Az autók sokkal nagyobb relatív sebességgel fognak megközelíteni. Ha te 25 km/h-val mégy, és egy kocsni mögötted jön 60 km/h-val, akkor 35 km/h lesz a sebességkülönbség (60-25). Ha a rossz oldalon vagy, a sebességkülönbség 85 km/h lesz (60+25), ami majdnem két és félszer akkora! Mivel gyorsabban közeledtek, neked is és az autónak is kevesebb ideje lesz reagálni, és ha összeütköztek, az tízszer rosszabb lesz.
4. A rossz oldalon kerékpározni illegális, és joggal meg fognak érte büntetni. Bruce Mackey szerint a kerékpáros ütközések negyede annak eredménye, hogy a kerékpáros rossz oldalon megy.

A fentiek nem vonatkoznak az egyirányú utcákra: ott a forgalommal szemben a jobb oldalon haladunk, tehát a második pont nem teljesül. Az egyirányú utcákban általában lassabb a forgalom is a szokottnál, ezért a sebességkülönbség sem annyira fontos kérdés. Sok egyirányú utcában már ma is engedélyezett kerékpárral szemből behajtani, és van rá esély, hogy a KRESZ úgy fog megváltozni, hogy ahol tábla nem tiltja (pl. azért, mert nagyon szűk az utca), szabályos lesz szemben biciklizni. **Ilyenkor nagyon fontos, hogy jól látszódjál!** Használd az első lámpádat, és a láthatósági mellény is jó szolgálatot tesz.

Általános tanácsok

Kerüld a forgalmas utakat.

A legnagyobb hibák egyike, amit az emberek elkövetnek, az az, hogy ugyanazokat az útvonalakat használják mintha autóznának. Néha jobb azokat az utcákat választani, amelyeken kevesebb és lassabb autó halad. Igen, a kerékpárosoknak is joguk van az úthoz, de ez gyenge vigasz a temetésen. Az, hogy melyik útvonal jobb a számodra, sok mindentől függ: a teljesen kezdő, vagy nagyon ráérős kerékpárosoknak a bringaút is lehet jó, ha hajlandóak minden egyes kereszteződésnél megállni, és mindenkinek elsőbbséget adni, akár van nekik, akár nincs. A lassú kerékpárosoknak a kis forgalmú mellékutcák megfelelnek, mert a sok egyenrangú útkereszteződésből adódó kockázat kisebb annál a kockázatnál, ami a kerékpáros és a forgalom sebességkülönbségéből adódik (kivéve a csúcsforgalmi időszakokat, amikor az autósok közül a legagresszívabbak éppen ezeken az utcákon keresnek egéruat). A 30-40 km/h körüli átlagsebességű gyakorlott futárok és gyors ingázók számára ugyanakkor a városi gyűjtőutak biztonságosabbak, mert ezekkel a sebességekkel nem lenne biztonságos jobbkezes keresztezések tucatjain átmenni, de a belvárosi forgalom tempójával már összemérhető, ráadásul olyan helyeket használnak ki (villamossín, motorosáv), amelyek számukra biztonságosak, de egy kezdő bringásnak nem ajánlhatóak.

Világíts!

Túl egyértelmű? Igen az. De akkor miért mennek olyan sokan lámpa nélkül még este is? A biztonságos közlekedés alapfeltétele, hogy jól lássanak minket. Láthatósági mellényt húzni és nappal is bekapcsolni a villogót sokkal kevésbé ciki, mint fiatalon elhunyni. Ezek a dolgok nagyon olcsóak, és tartósak. Egy modern LED-es lámpa kétszáz órát elmegy egy feltöltéssel.

Foglald el a sávot, ha szükséges.

(A KRESZ jelenleg szigorú jobbratartást ír elő a kerékpárosoknak.) Nagyon gyakran biztonságosabb elfoglalni a sávot, vagy legalább kissé balra tartani, mint rátapadni a jobb oldali padkára. A következők miatt:

- A keresztezésekben az előtted álló autók jobban észrevesznek, ha a sáv közepén vagy, mintha elbújnál a jobboldalon a holttérben.
- A sáv elfoglalása megakadályozza, hogy a vékony sávban túl közel előzzön meg egy autó.
- Ha kissé balra tartasz, megelőzheted hogy rádnyissák az ajtót.

Zavarhat téged, hogy feltartod a forgalmat, ha elfoglalod a sávot. Az autósokat az nem szokta zavarni, ha egyszer meg kell előzzenek téged. Amikor erre többször is alkalmuk adódik, akkor pedig valami más tartotta fel a forgalmat, nem te.

A sáv elfoglalása különösen körforgalmakban működik jól. A forgalom általában lassabban megy, ezért nem nehéz felvenni a tempóját, a sáv közepén jól látható vagy az autósok számára, és megelőzi, hogy elüssenek jobbra kanyarodáskor (4. típusú ütközés).

A KRESZ szerint **„ha az út és forgalmi viszonyok ezt lehetővé teszik – szorosan az úttest jobb szélén kell közlekedni.”** Lássunk hát néhány példát, amikor az út és forgalmi viszonyok nem teszik lehetővé az úttest jobb szélén történő közlekedést:

1. **Erős forgalomban sok mellékutcával, parkolóval és autókijárával előtted és jobbra.** A balra forduló autók nem fognak látni, mert az út közepén lévő forgalmat nézik, nem az út legszélén lévő. Menj kicsit balra. Lásd az 1. típusú ütközést.
2. **Az autók túl közelről előznek meg.** Ha a sáv túl vékony az autók számára, hogy biztonságosan megelőzzenek, foglald el a teljes sávot. Fenékbe kapni egy autót veszélyes.
3. **Autók parkolnak az út jobb oldalán.** Ha túl közel haladsz ezekhez, meg leszel ajtózva,

amint valaki kiszáll a kocsijából. Menj kicsit balra.

Veszélyei vannak annak is, ha túl jobbra mész, és annak is, ha elfoglald a sávot. Hogy jobbra tarts, vagy elfoglald a sávot, annak az útnak a körülményeitől függ, amelyiken közlekedsz. A széles, lassú forgalmú, kevés kereszteződéssel/autókihajtóval rendelkező utakon haladj a jobb oldalon. A gyors, nagy forgalmú utakon, sok kereszteződéssel, haladj inkább balra. Nem lehet azt mondani, hogy mindig jobb elfoglalni a sávot, vagy ragaszkodni a padkához: ez a körülményektől függ.

Vezess úgy, mintha láthatatlan volnál

Néha hasznos úgy vezetni, hogy az autósok ne üssenek el még akkor sem ha nem látnak. Nem akarsz VALÓBAN láthatatlan lenni, hanem azt akarod, hogy mindegy legyen, lát-e az autós, vagy nem. Ha úgy vezetsz, hogy az autónak látnia kelljen téged és valamit csinálnia ahhoz, hogy ne üssön el (pl. lassítani, vagy sávot váltani), akkor *biztos, hogy el fog ütni, ha nem lát.* De ha nem állsz az útjukba, akkor nem ütnek el, *még ha észre sem vették, hogy ott vagy.* Ezt persze nem mindig lehet megtenni, de sok közlekedési helyzetben segít, ha figyelembe veszed a láthatatlanság elvét.

A nagyon gyors utakon a kocsiknak kevesebb idejük van meglátni téged, mert olyan gyorsan jönnek. Ha lehet, kerülj a nagyon gyors utakat, kivéve ha rengeteg hely van arra, hogy egy autó és egy bringa elférjen egymás mellett. HA VAN ELÉG hely, akkor a gyors úton gyakorolhatod a láthatatlanságot azzal, hogy nagyon jobbra tartasz. Ha eléggé jobbra tartasz ahhoz, hogy ne legyél az autók által elfoglalt sáv része, akkor csak elhúznak melletted és nem ütnek el, akkor sem ha soha észre sem vettek.

Egy másik péda: **Jó dolog jelezni a balkanyart, de a legjobb olyan helyen vagy időben csinálni a balkanyart, amikor nincs mögötted autó, amelyik elüthetne amíg megálltál és vársz arra, hogy balra kanyarodhass.** Ott állsz az út közepén, lengeted a bal karod, várod, hogy elengedjenek, és bízol benne, hogy a mögötted jövő autó meglát és megáll. Ha nem, akkor bajban vagy.

Természetesen nem javasoljuk azt, hogy átmenj a piroson, de ha te olyan fajta ember vagy, aki átmegy, akkor alkalmazd a láthatatlansági elvet amikor eldöntöd, hogy egy adott lámpán átmegy-e: **Elütne bármilyen keresztirányú forgalom, ha láthatatlan lennék?** Ha igen, akkor tényleg ne csináld. *Soha ne kényszeríts egy kocsit arra, hogy lelassítson, hogy elkerülje az ütközést veled (akár piros a lámpa, akár nem).* Emlékezz: minél inkább támaszkodsz arra, hogy az autók látnak téged és elkerülnek, hogy elüssenek, annál valószínűbb, hogy végül elütnek.

Emlékezz, ne próbálj meg VALÓBAN láthatatlanná válni, de vezess azzal a feltételezéssel, hogy az autósok nem látnak téged. **Természetesen azt akarod, hogy lássanak, és tegyél meg mindent, hogy segítsd őket ebben.** Ezért hordasz láthatósági mellényt, villogsz, mint egy karácsonyfa, és ordítasz az autósra ha úgy látod, hogy eléd fog vágni.

Emlékezz vissza arra is, hogy sok esetben el kell foglalnod a sávot, és ilyenkor arra építesz, hogy az autósok meglátnak.

Ha úgy gondold, hogy ez a kiadvány hasznos, töltsd le a <http://magwas.freeblog.hu/nohit/index.html> helyről, nyomtasd ki, és terjeszd! Adj a barátaidnak, vigyél belőle a suliba és a bringaboltba!

A kiadványban található ábrák [Michael Bluejay](#), [Grafitember](#), [KAMA3](#), [Stiggs](#), [KoBold](#) és [Áron](#) munkái.